

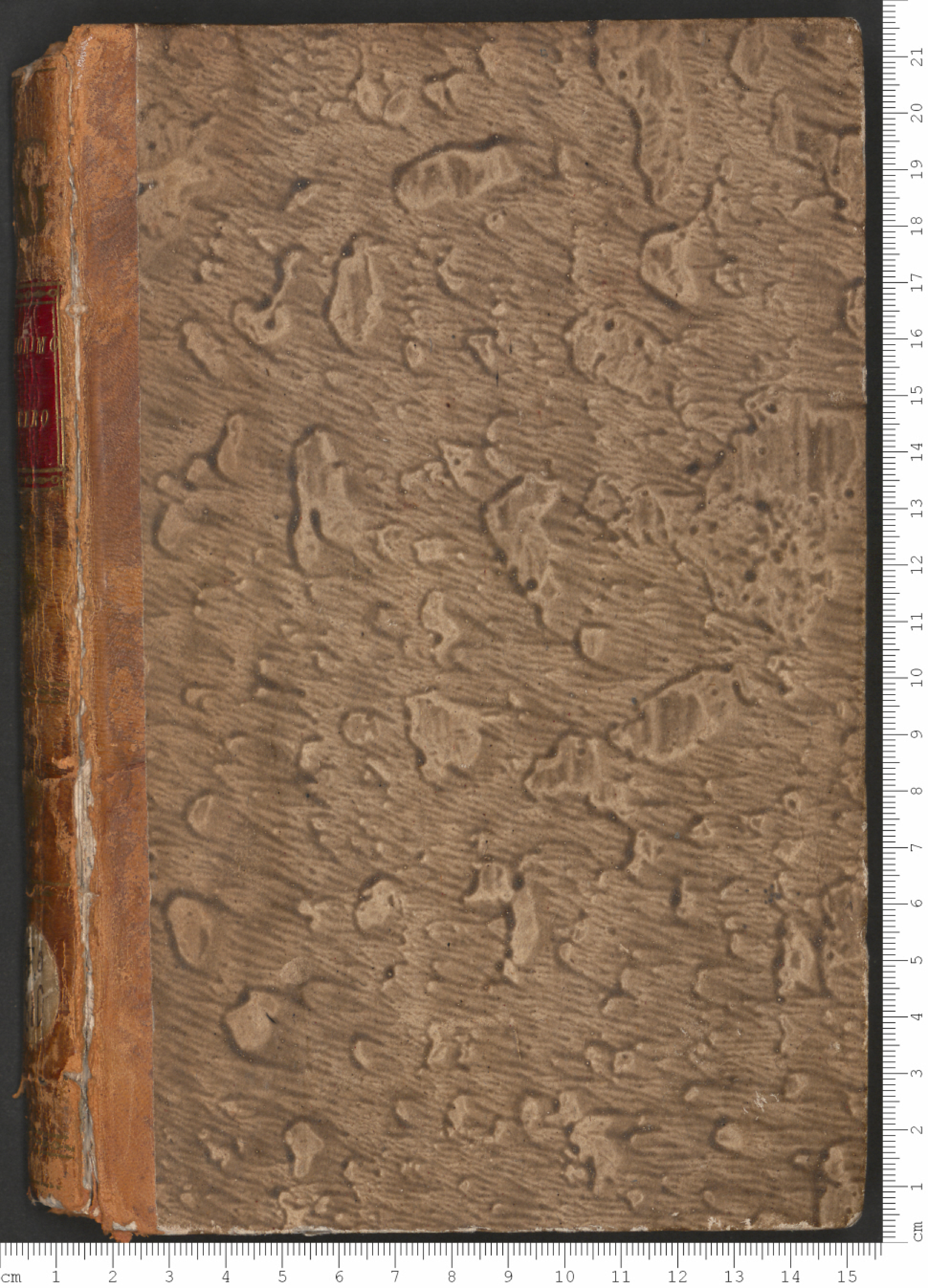
SYNONIMO

CICERO

Pellechet 3711 Synonymes de Ciceron (Lucius Veturius)
GKW. 7038

2 Ovidi Nasonis de Nuce

3 Epistolae Horatii (1498)

4 Paradoxa Ciceronis

5 Préceptes de Grammaire (par Accursius Pisanus)

6 Bucoliques de Virgile, avec commentaire

1 - Daunou: omis - P.P. 3711. GKW 7038
2 - - 900
3 - - 899
4 - - 994
5 - Daunou omis. GKW. 182
6 - - - Cop. 6122.

Paradoxa Ciceronis.

M. Tulii. ciceronis ad M. brutū liber.

a Nimaduerti brute sepe M. cathonē auunculuꝫ tuū: cū in senatusētentiā diceret. locos graues ex philosophia tractare ab horrētes ab hoc vsu forensi ⁊ publico. Sed dicēdo ꝯsequi tñ vt illa etiam ꝓbabilia populo viderentur. Qđ eo maius est illi q̄ aut tibi /aut nobis qr nos ea philosophia plus vtimur: que peperit dicendi copiam: ⁊ in qua dicuntur ea: que non multum discrepāt ab opinione populi. Cato auteꝫ pfect⁹ mea sententia stoicus: ⁊ ea sentit. que non sane probātur in vulgus: ⁊ ī ea est heresi /que nullū sequitur florē orationis neqꝫ dilatat argumentū: sꝫ minutis iterrogatiū/culis quasi punctis qđ ꝓposuit efficit. Sed nichil est tam incredibile: qđ non dicendo fiat probabile. Nichil tam horridū tam icultum: qđ nō splendescat oratione ⁊ tanquā excolatur. Quod cum ita putarem: feci etiaꝫ audatius q̄ ille ipe de quo loquor. Cato eī dūtaxat de magnitudine animi /de cōtinētia/de morte/ de omī laude virtutis. De diis imortalibus: de caritate patrie stoice solet oratoriis ornamentis nō adhibitis dicere: Ego vero tibi illa ipsa/que vix in gymnasiis ⁊ in ocio stoici. Probant: ludēs conieci in cōmunes locos. Que qr sunt ad mirabilia cōtraqꝫ opīonē oīm. ab ipis etiam paradoxa appellātnr. Tētare volui: possent ne in luceꝫ

proferri/ ita dici vt probaretur:an alia quedam esset erudita:alia popularis oratio eo que hos locos scripsi libētius ꝙ mihi ista paradoxa que appellātur maxime videntur esse socratica/lōgeque verissima. Accipies igitur h puū opusculū lucubratum his iam cōtractioribus noctibus qm̄ illud maioꝝ vigiliaruꝫ munus ī tuo noīe apparuit. degustabis h genus meaꝝ exercitationum quibus vti cōsueui:cū ea que dicūtur ī scholis. id est possessiua ad nostrū hoc dicēdi oratoriū trāsfero genus. Hoc tñ opus vt ī apertū pferas:nichil postulo. Nō enim est tale:vt ī arce reponi possit: quasi illa. Minurua Phidie. Sed tñ vt ex cadē officina exisse appareat

Paradoxon Primum.

Quod honestum sit id solum esse bonum.

V ereor ne cui vestruꝫ ex stoicoꝝ hoīm disputationibus ñ ex meo sēsu de prompta hec videatꝰ oro dicā tñ: qd̄ sētio/ et dicā breuius: ꝙ tāta res dici possit Numꝙ ego hercle neqꝫ peccunias istoꝝ neqꝫ tecta magnifica /neqꝫ opes/neqꝫ īperia/ neqꝫ eas quibꝰ maxīe astricti sūt: voluptates in bonis rebus aut expetēdis esse duxi: quippe cū viderē hoīes rebꝰ his circūfluētes ea tamē desiderare maxime/quibus abundarent: neqꝫ enim expletur vnꝙ nec satiatꝰ cupiditatis sitis auritie neqꝫ solū ea qui habēt augēdi libidine crutiantur:sed

etiā amittēdi metu. In quo equidez cōtinētissimorum
hoīm maiorꝝ nostrorꝝ sepe requiro prudētiam: qui hec
imbecilla ꝛ ꝯmutabilia peccuie mēbra solo verbo bona
putauerūt appellāda: cum re ac factis lōge aliter iudi
cassēt Potest ne bonum cuiꝙ̄ malo esse: aut potest quisꝙ̄
ī abūdātia bonorum esse ñ bonꝰ: at qui oīa ista talia
videmꝰ: vt etiā improbi habeāt: et obsit quāobrē licet
ꝓbis irrideat si quis vult plus apud me tñ vera ratio
valebit ꝙ̄ vulgo opinio. Neqȝ ego vnꝙ̄ bōa ꝑdidisse di
cā si q̄s pecꝰ aut supellectilem amiserit. Nec nō sepe lau
dabo sapiētez illū. Biātem vt opinor. qui nūerat̄ iter
septē cuiꝰ cū patriā priene cepisset hostis ceteriqȝ iter
fugerēt ꝛ multa de suis rebus secū asportarēt: cū esset
admonitꝰ a quodā: vt ipse idē faceret Ego vero īquit
facio. Nā oīa mea mecū porto Ille hec ludibria fortūe
ne sua q̄dē putauit que nos appellamꝰ etiā bōa. Quid
est igitur queret aliq̄s bonū: si quid recte fit ꝛ honeste
et cū virtute id bene fieri vere dicit̄. Et quod honestū
et rectū ꝛ cū v̄tute est id solū opinor bonū. Sed hec vide
ri possūt obscuriora. cū sine apōitōne exēplorum lētius
disputāt̄. Vita atqȝ factis sūmorꝝ virorꝝ hec illustrāda
sūt. que verbis subtilius ꝙ̄ satis est disputari videtur
Quero. n. a vobis nū vllā cogitatōez habuisse videātur
ii. q̄ hāc rē. p. tā p̄clare fūdatā nobis reliq̄rūt. auri aūt

argēti ad auaritiā: aut amenitatū ad delectatōnē: aut supellectilis ad delitias aut epularum ad voluptares: Ponite ante oculos vestros vnū quēq3 regū. Vultis a romulo icipere: vultis post liberā ciuitatē ab iis ipsis qui eā liberauerūt. Quibus tādē gradibus Romulus ascēdit i celum: is neq3 isti bono appellāt an rebus gestis atq3 virtutibus. Quid Numa Pōpilius: minus ne gratas diis imortalib9 capedies/ac ficitiles vt nullas fuisse. quā delicaias aliorū pateras arbitramur. Omitto reliquos. Sūt .n. pares inter se omēs pter Supbum Brutū vero si quis roget. qd egerit i patria liberanda si quis itē reliquos eiusdē 9silii socios. qd expetiuerint qd secuti sūt: num quis existat: cui voluptas cui diuitie cui deniq3 pter officiū fortis ⁊ magni viri quicq̄ aliud ppositum fuisse videat. Que res ad necē Porsene. Q. Mutiū impulit sine vlla spe salute sue q̄ vis Horatiu3 Codicē 9tra oēs hostiū capias tenuit i pōte solū: quis deciū patrēq3 Deciū filiū deuouit ⁊ imisit in armatas hostiū copias: Quid 9tinētia. C. Fabricii: Quid tenuitas vict9. M. Curii seq̄bat: qd duo ppugnacula belli punici Gn. ⁊ P. Scipioēs q̄ cartaginēsiū aduentum corpibus suis itercludēdū putauerūt. Quid africanus minor Quid africanus maior: Quid iter hoīm etates iteriectus Catho: quid inumerabiles alii: Nā dōestic

abūdamus exēplis: an putamus quēquē hoꝝ cogitasse quicq̄ i vita sibi esse expetēdum: nisi qđ laudabile esset ꝛ pclaꝝ videret̃ Veniāt igit̃ isti irrisores hui⁹ oratōis ac sētētie. et iam vel ipsi iudicēt vtrum se hoꝝ alic⁹ qui marmoreis tectis ebore/ ꝛ auro fulgētibus. q̄ signis q̄ tabulis qui celato auro/ argēto. qui corynthiis opibus abūdāt. an. C. Fabritii. qui nihil hoꝝ habuit nihilq̄ʒ habere voluit. se similes malint. Atqʒ hi quidē hec/ que modo huc modo illuc trāsferūtur facile adduci solent vt in bonis rebus esse negent. Illud in arcte tenent: ac curateqʒ defēdūt: voluptatē esse sūmū bonū: que quidē mihi vox pecudi videt̃ esse nō hoīm. Tu cū tibi siue deus siue mater. vt ita dicā oīm reꝝ natura dederit aīm quo nihil est p̄stātius neqʒ diuini⁹ sic ip̄e abiicies atqʒ pſternes vt nihil iter te atqʒ quadrupedē putes interesse Quicq̄ ne bonū ē nō eū qui id possidet fatiat meliorem Vt ei quisqʒ maxīe. boni particeps ē: ita et laudabilis maxīe. Neqʒ. n. est vllū bonum de quo is qui id habeat hōeste nō possit gl'ari. Quid aūt ē horum in voluptate Meliorē ne effitiāt laudabiliorē virū: en quisq̄ in potiundis voluptatib⁹ gl'ia se et predicatiōe effert: at qui si voluptas q̄ plimoꝝ patrociniis defenditur. in rebus bōis habēda nō est. ea q necquo est maior eo magis mentem ex sua sede ꝛ statu dimouet profecto nihil aliud est

bene ꝛ beate viuere: nisi honeste ꝛ recte viuere.

Paradoxon secundum

Jn quo sit virtus: ei nichil deesse ad beate viuẽdum.

n Eq; vero ego. M. Regulũ erũnosũ: nec ĩfelicẽ nec miserũ vnq̃ putaui. Nõ. n. magnitudo aĩmi eius cruciabat a penis: nõ grauitas/ nõ fides/ nõ cõstã-tia/ nõ vlla virtus: nõ deiq; aĩmus ipse: q̇ tot virtutum presidio munitus tãto q; comitatu virtutis septus cum corpus eius caperet carpi ip̃e certe nõ potuit. Glo. ꝟo Mariũ vidimꝰ: q̇ mihi ĩ secũdis rebus vnꝰ ex fortũatis hoĩbus: ĩ aduersis vnus ex sũmis viris, videbatur qui beatius mortale nihil esse põt Nescis ĩsane. nescis quã-tas vires ꝟtus habeat. nomẽ virtutis tm̃ vsurpas. q̇d ip̃a valeat ignoras. Nemo potest nõ beatissimus esse q̇ est totus aptus ex sese: q̇q; ĩ se vno sua ponit oĩa. Cui ꝟo spes oĩs. ꝛ rõ ꝛ cogitatio pẽdet ex fortũa huic potest nihil esse certi: nihilq; q̇d exploratũ hẽat ꝑmãsurũ sibi diem vnã eũ tu hoĩez ter retro si quẽ eris nactus istius mõi mortis aut exilii nunis Mihi ꝟo q̇cquid acciderit ĩ tam ĩgrata ciuitate ne recusati q̇dẽ euenerit: nõ mõ ñ ꝓpugnãti. Quid. n. ego laboraui: aut quid egi: aut ĩ qᵒ euigilauerũt cure ꝛ cogitatõẽs mee: siquidem nihil pe-ꝑeri tale nihil cõsecutus sum: vt ĩ eo statu essem: quem neq; fortune temeritas/ neq; inimicoꝝ labefactaret in

iuria Mortē ne michi minitaris vt oino ab hoibus an exilium: vt ab improbis demigrandū sit Mors terribi lis ē iis quorꝝ cum vita oio extinguunt non iis quorum laus emori nō potest. Exiliū autē iis quibꝫ quasi circum scriptus est hitandi locus nō iis qui oēm orbeꝫ terrarꝝ vnā vrbem esse dicunt. Te erūne premūt te miserie oēs q̄ beatū te qui te florētē putas: te tue libidines torquēt tu dies noctesqꝫ crutiaris: cui nec satis est qđ ē ⁊ idipꝫ qđ habes ne sit diuturnū futurū times Te conscien tie stimulāt maleficiorꝝ tuorꝝ Te metꝰ exanimāt iudiciorꝝ atqꝫ legum. Quocūqꝫ aspexisti: vt furie sic tue tibi oc currūt iiurie que te respirare liber ñ sinūt. Quamobrē vt improbo ⁊ stulto ⁊ ierti nemini bñ esse potest sic bonꝰ vir ⁊ fortis ⁊ sapiēs miser esse ñ potest. Nec vero cuius virtus/moresqꝫ laudādi sūt eius ñ laudāda est vita Neqꝫ porro fugiēda est vita: que laudā da est. Esse autē fugiēda: si esset misera. Quamobrem quicquid ē laudabile idē ⁊ btm̄ ⁊ florēs ⁊ expetēdum videri debet.

Paradoxon tertium Parua ē vt magna culpa.

Ec eni pctā rerꝝ euētu: sed vitiis hoīm metiēda sūt: i quo peccatur id potest aliud alio maius esse aut minus Ipsū quideꝫ pctm̄ quo quo te verteris vnū ē Auri nauē euertat gubernator an palee i reali ꝯtuluꝫ i gubernatoris isciti a nichil iterest. Lapsa est libido

in muliere ignota ad pautiores dolor pertinet: q̄ꝫ si petulātia esset i aliqua generosa ac nobili virgine. Peccauit vero nichilomin⁹ si quid est peccare tanq̄ trāsire lineā. Quod cum feceris: culpa cōmissa est. Quā lōge pgrediare cū semel hic trāsieris: ad augendā transeūdi culpā nichil ptinet Peccare certe nemini licꝫ Quod aūt nō licet. Hoc vno id tenet: si arguit non licere idui. nec maius nec min⁹ vnq̄ fieri pōt: quin in eo est pctm̄ si nō licuit: qd̄ sp vnū ꝛ idē est q̄ ex eo pctā nascūt. eq̄lia sint oportet/ qd̄ si ꝟtutes sūt pares iter se paria eē etiā vitia neccē ē At q̄ si pares esse virtutes necesse ē: nec bono viro meliorē: nec tpato tēpatiorē nec forti fortiorem nec sapienti sapientiorem posse fieri. facillime perspic. potest An bonū virū dices qui depositum nullo teste cum lucrari impune possit auri pōdo decem reddiderit Si idē in decē milib⁹ auri pōdo nō idē fecerit. aut tēperātem qui se in aliqua libidine ꝯtinuerit in aliqua se effuderit. Una virtus est cōsentiens cū oī rōe ꝛ ppetua ꝯstātia nihil huic addi potest: quo magis ꝟtus sit nihil demi: vt virtutꝭ nomē relinq̄tur ꝛ enī si bene facta recte facta sūt ꝛ nihil recto rectius certe nec q̄dē bono meli⁹ quicq̄ iuenire potest. Sequit igitur vt etiā vitia paria sint Siquidē ꝓrauitatis animi recte vitia esse dicūtur At qui q̄m pares ꝟtutes sūt recte ꝛ facta q̄m a ꝟtutib⁹

pficiscũtur paria eẽ debẽt: itemq3 pẽccata qm̃ ex vitiis manãt: sint equalia necesse est. A phis iquit ista sum is metuebã ne a leoib⁹ diceres Socrates isto modo dispu tabat Bene hercle narras nã istũ doctũ ⁊ sapiẽtẽ virũ fuisse memorie traditũ est Sed tñ quero ex te qm̃ ꝟbis inter nos cõtẽdim⁹ non pugnis: vtrũ poti⁹ querendũ de bonis sit: qd baiuli: qd oparii. an qd hoĩes sẽserint doctissimi ꝑserti cũ hac sñia nõ mõ verioꝛ sed ne vtilioꝛ quidẽ hoĩm vite reperiri vlla possit. Queuis. n. est que magis arceat hoĩes ab omi improbitate: q̃ si senserint nullũ in delictis esse discrimẽ ⁊ eq̃ peccare se/si priuate ac si magistratibus man⁹ inferãt: quãcũq3 in domum stuprũ intulerint eãdẽ labem esse libidĩs Nihilne igit̃ intest: Nã hoc dicet aliquis: patrẽ q̃s enecet an seruũ Nuda ista si ponas iudicare qualia sit facile nõ possu3 patrẽ vita priuare si p se scelus ẽ: sagũtini. q̃ parẽtes suos liberos emori q̃ s3uos viuere maluerit pricide fu erũt Ergo ⁊ parẽti nõ vnq̃ adimi vita siie scelẽ potest ⁊ sepe s3uo. sine iiuria nõ potest. Causa igit̃ hec nõ nata distinguit. Que q̃ñ vltro accessit: id fit ꝑpensius. Sin vtrobiq3 ꝯiũcta sit. paria fiãt necesse ẽ. illð tñ iterẽ. qd in seruo necãdo: si id fit iiuriã semel peccant̃ In patris vita violanda multa peccãtur. Violatur is q̃ ꝓcreauit is qui aluit. is in erudiuit. is qui in sede ⁊ domo atq3 in

re.p.collocauit:multitudine peccatoꝝ ꝑstat:eoqꝫ pena maiore dign⁹ est. sed nos: ĩ vita non q̄ cuiqꝫ pctō pena sit.sꝫ quātūcūqꝫ liceat spectare debemus.q̄cq̄d nō opoꝛtet scelus est: quicq̄d nō licet nefas esse putare debem⁹ Etiā ne in minimis reb⁹. etiā siq̄dē modū rerū fingere nō possumus anioꝝ moduꝫ tenere possumus. Histrio si paululū se mouerit extra nūeꝝ aut si versus ꝓnuntiat⁹ est vna syllaba breuiore aut longiore exibilat̄ explodit̄ In vita q̄ oī gestu moderatioꝛ et omni versu aptioꝛ eē debet:vt in syllaba te peccare dices: peotā nō audio in nugis .ĩ vite societate audiā ciuē digitis peccata dimetientē sua: q̄ si sūt visa breuioꝛa: leuioꝛa q̇ possūt videre cū quicq̄d peccet̄ ꝑt̄batiōe peccet̄ rationis atqꝫ oꝛdinis ꝑtuꝛbata autē semel ratione ⁊ oꝛdine nichil possit addi quo magis peccare posse videat̄. Paradoxon quartum omnes stultos in sanire

Ego vero te nō stultum: vt sepe:non impꝛobum vt semp:sed dementē ⁊ in sanū rebus ad victū dicā necessariis Sapientis animus magnitudine cōsilii toleratia rerū humanaruꝫ cōtēptiōe foꝛtune viꝛtutibus deiqꝫ oībus vt menib⁹ septus nūq̄d vincet̄: ⁊ expugnabitur: qui nec ciuitate q̄dē pelli pōt.que est enī ciuitas oīs nec cōuentus futuꝝ ⁊ ĩmaniū oīs etiā fugitiuoꝝ ⁊ latronū ꝯgregata vnū ĩ locū multitudo:certe negabis

nō igitur erat illa tū ciuitas: cū leges ī ea nihil valebāt
⁊ iudicia iacebāt: ⁊ mos patrius occiderat: ⁊ ferro pul/
sis magistratibus. Senatus nomē ī re. pu. nō erat: pdonū
ille concursus ⁊ te duce latrociniū ī foro cōstitutū ⁊ reliquie
cōiurationis a catiline furiis ad tuū scelus furorē q₃ cō
uerse num ciuitas erat: Itaq₃ pulsus ego citate nō sū
qui nulla erat. Accessitus sū aliqñ ī citate: vt esset in re. pu
consul. q tū nullus fuerat. esset senatus: qui cū occiderat esse:
cōsensus populi liber: esset iuris ⁊ eqtatis: q victa sunt
ciuitatis repetita memoria. At vide quā ista latrocinii
tui tela cōtempserim. Jactā ⁊ imissā a te nefariā in me
iniuriā sp duxi: tū peruenisse ad me nūq̄ putaui: nisi forte
cū parietes disturbabas: aut cū tectis sceleratis faces
iferebas: meorū tūc aliqd ruere aut deflagrare arbitra
bare. nihil neq₃ meū est neq₃ cuiusq̄ quod auferri quod
eripi qd amitti potest si mihi eripuisses diuturnā āimi
mei cōstatiā. meas curas/ vigilias/ consilia quibus respu.
inuicta stat Si huius eterni beneficii imortalē memoriā
deleuisses: multo etiā magis si illā mētē vnde hec cōsi/
lia manarerūt eripuisses. tūc ego me accepisse iniuriaz
cōfiterer. Sed hec nec fecisti nec facere potuisti Reditū
mihi gloriosū tua fecit iniuria: non exitū calamitosum
Ergo ego semper ciuis et tūc maxime eraz cum meam
salutē senatus. exteris natiōibus vt ciuis optimi commenda

bat Tu ne es nunc quidē ciuis nisi forte idē hostis esse ciuis potest An tu ciuē ab hoste natura an loco nō, aio factisq3 distiguis: Cedē in foro fecisti, armatis latronibus tēpla tenuisti priuatorū domos et edes sacras incēdisti Cur hostis spartac⁹: si tu ciuis potes aūt tu ciuis ꝓpter quē aliqñ nō fuit ciuitas et me exulē tuo nomine appellas: cū ōnes meo discessu exulasse rem. p. putarint Nūq̄ ne homo amantissime te circūspities: nūq̄ quid facias ꝯsiderabis: vel qd loq̄re: nescis exilium scelerū esse penam: meūq3 illō iter ob preclarissimas res a me añ gestas eē susceptū: Oēs scelerati atq3 impii quoꝝ tu ducē eē te ꝓfiteris quos leges exilio affici volūt exules sūt: etiā3 si solū nō mutarint: An cū oēs leges te exulē esse iubeant: nō eris te exul nō appelletur inimic⁹ q̄ cū telo fuerit: ante senatū Tua sica deprehēsa est: q̄ homiē3 occiderit: plīmos occidisti q̄ incendium fecerit: edes nymbparū manu tua deflagrauit q̄ templa deoꝝ occupauerit: in foro castra posuisti. sed qd ego communes leges ꝓfecto qb⁹ omnib⁹ es exul familiarissimus tuus Cornificius de te priuilegiū tulit vt si t inoptū bone dee accessisses: exulares. Ad id te fecisse et gloriari soles. quomodo igit̄ tu exitū tot legib⁹ eiect⁹ exulis nomen non perhorrescis: Rome sū inq̄s et q̄dem in portu fuisti. Num igit̄ vbi q̄sq3 erit. ei⁹ locis ius tenebit si

ibi eum legibus esse subiectum non oportebit.

Paradoxon quintum.

Oēs sapiētes liberos esse. Et oēs stultos seruos.

C Audetur vero hic impator: aut etiā appellet: aut hoc noīe dign⁹ puteť. Quomodo aut cui tandez hic libero impabit: qui nō potest suis cupiditatibus imperare. referēt primū cupidines: spnat voluptates. iracūdiā teneat. coerceat auaritiā: et ceteras animi labes repellat. Tum alius incipiat imperare: cū et ipse improbissimis dñis dedecori aut turpitudini parere desierit Dū quidē his obediet: nō mō impator sed liber hn̄dus oīno nō erit: pclaro hoc eni est vsurpatum a doctissimis quorū ego auctoritate nō vterer vlla si mihi apud aliquos agrestes hec habēda esset orō: cū vo apud prudētissimos loquar: quibus hec in audita nō sunt: cur ego similez me: si quid in his studiis ope posuerīz / pdidisse Dictū est igiť ab eruditissimis viris nisi sapiētē liberū neminē esse. quid. n. ē libertas: nisi potestas vt velis viuendi: quis igiť viuit vt vult: nisi qui re recta seqtur q̄ gaudet offitio: cui viuēdi via cōsiderata. atqz puisa est qui legibus quidē nō pter metū paret / sed eas sequiť et colit: quod id salutare maxīe esse iudicat: q̄ nihil dicit nihil facit nihil cogitat deniqz nisi libēter ac libere cui⁹ oīa ꝯsilia resqz oēs q̄s gerit ab ipo pficiscūť: eod

q3 ferũt. nec est vlla res q̃ plus apud eũ polleat: quam
ipsi⁹ volũtas/atq3 iudiciũ: cui quidẽ etiã q̃ vĩ maxiã
habere dicitur: fortuna ipsa cedit Sicut sapiens poeta
dicit: Suis quisq3 fũgitur morib⁹: soli igit̃ hoc ꝯtingit
sapienti vt nihil faciat inuit⁹ nihil dolẽs nihil coactus
qđ ꝛ si ita esse plurib⁹ verbis disserendũ est illud tamen
breue ꝯfitẽdũ est. nisi qui ita affectus sit: esse liberũ ne-
minẽ. serui igit̃ oẽs impbi: nec hoc tã re est q̃ dictũ io-
pinatũ atq3 admirabile. Nõ. n. ita dicũt eos esse servos
vt mãcipia: q̃ sũt dñoꝝ fctã nexu aut aliquo iure ciuili
Sed si seruitus sit sicut est obediẽtia fracti animi atq3
abiecti ꝛ arbitrio carẽtis suo: qs neget: oẽs leues omẽs
cupidos oẽs deniq3 improbis esse seruos. An ille liber
mihi esse videtur: cui mulier imperat/cui leges imponit
pscribit. iubet. vetat qđ videt̃: q̃ nihil ĩperãti negare
potest: nihil. n. recusare audet. poscit: dandũ est. vocat
veniẽdũ est. eiicit abeũdũ ẽ. minat̃: extimescẽdũ ẽ. ego
vero istũ nõ mõ seruũ. sed nequissimum seruum: etiam si
ãplissima familia nat⁹ sit appellãdũ puto/atq3 vt ĩ ma-
gna familia stultoꝝ sunt alii lautiores vt sibi videntur
serui. Sed tñ serui atriẽses actu pari stultitie sue: quos
signa quos tabule quos celatũ argẽtũ: quos corynthia
opera/quos edificia magnifica nimio opere delectant
Sũmis inquiũt pncipib⁹ ciuitatis sum⁹. Nos vero ne-

ꝯseruoꝝ quidē vestrorum pricipes estis. Sed vt i fami
lia qui tractāt ista qui tergūt: qui vngūt qui vertūt qui
spargūt nō honestissimum locum seruitutis tenent sic
in ciuitate: qui se istarum reꝝ cupiditatibus dederunt
ipsius ciuitatis locū pene infimum obtinēt. Magna
inquis bella gessi magnis imperiis ꝛ puītiis p̄fui ge
re igit̄ aīꝫ laude dignū. Echiōis tabula te stupidū ꝯti
net aut signū aliqđ Polycleti. mitto vñ sustuleris q° mō
habeas: ītuētem te: ꝛ admirātem clamores tollētem cū
video: seruū te esse oīm ieptiarū iudico. nōne igitur sūt
ista festiua: sint Nā nos quoqꝫ oclos eruditos habem⁹
sed obsecro te ista ita venusta habeāt. nō vt vicla viro
rū sint: sed oblectemēta pueroꝝ. qđ ei cēses si .L. Mu-
mius aliquē istoꝝ videret Mathelionē corinthium cu-
pidissime tractātē cum ipse totam corinthū cōtempsissꝫ
vtrū illū ciuem excellētem an atriēsem seruuꝫ diligētē
putaret. Reminiscat M. curi⁹: aut eoꝝ aliquis quoꝝ in
villa aut domo nihil splēdidū, nihil ornatū fuit p̄ter
ipsos: ꝛ suadeāt aliquē sūmis populi bñficiis vsū bar-
batulos mullulos exceptātem de piscina ꝛ murenarum
copia gl'iantē: nōne hoīem hūc ita seruū: iudicet ne vt
in familia qđē dignū maiore aliquo negotio putet An
eoꝝ seruit⁹ dubia est: q cupiditate peculii nullā cōditi-
onem recusāt durissime seruitutis: hereditatis spes qđ

Bau

q̄tatis ĩ seruiẽdo nõ suscipit. quem nutũ locupleti orbi
senis nõ obseruãt loq̄r ad ei⁹ volũtatem quicq̄d denũc
tiatũ sit / facit assẽtaṙ assidet miraṙ q̄d hoꝝ ẽ liberi: q̄d
deniqꝫ serui nisi inertis: q̄d iam illa cupiditas: q̄ videṙ
esse liberalior honoris imperii ꝓuintiarũ quaꝫ dura est
dña: quã imperiosa: quã vehemẽs: Cethigo hõi nõ ꝓ
batissimo seruire res coegit eos: q̄ sibi amplissimi esse vi
debãṫ: munera: mittere: noctu venire ad eũ: precari de/
niqꝫ supplicare. q̄ seruit⁹ est si hec libertas existimari
põt Quid cũ dñatu cupiditatis excessit / et ali⁹ est dñs ex
ort⁹ ex ꝯsciẽtia pctõꝝ timor: q̄sã ẽ illa misera quã du/
ra seruit⁹ adolescẽtib⁹ paulo loq̄tiorib⁹ est seruiendũ
Oẽs q̄ aliq̄d scire videnṫ: tãꝙ dñi timenṫ. Judex vero
ꝙtũ dñatũ habet: quo timore nocẽtes afficit: an non
est omnis met⁹ seruit⁹: q̄d valet igiṫ illa eloquentissimi
viri L. Crassi copiosa magisꝙ sapiẽs oȓo: eripite nos
a seruitute. q̄ẽ ista seruit⁹ tam claro homĩ tamqꝫ nobili
oĩs. n. animi debilitas / ꝛ hũilis et fracta timiditas est
seruit⁹. Nolite sinere nos seruire cuiꝙ: nisi vobis vni/
uersis: q̄b⁹ possum⁹: et debem⁹. in libertatem vindicari
vult minime. q̄d ei adiũgit nisi vobis vniuersis: domiꝫ
mutare: nõ liber esse vult: quib⁹ et possumus et seruire
debem⁹. Nos vero siq̄dem anĩo excelso ꝛ alto ꝛ ꝟtutib⁹
exagerato sum⁹: non debemus nec possumus Tu posse

te dicito: qñ quidã potest: õberete ne dixeris: qm̃ nihil
q̃sq̃ debet: nisi qđ est turpe nõ reddam: sʒ hec hactenus
Ille videat quomõ impator esse possit: cũ eũ ne liberum
quidẽ esse ratio/et veritas ipsa conuincat.

Qđ sol⁹ sapiens diues sit. Paradoxon sextum.

q Ue ẽista ĩ cõmemorãda peccunia tua tam ĩsolẽs
ostẽtatio Solus ne tu diues. proh dii ĩmortales
ego ne me audisse aliq̃d/ꝛ didicisse nõ gaudeã solus ne
tu diues? quid vero siue diues quidẽ q̃d si pauper etiã
quem em̃ itelligim⁹ diuitẽ? aut ꝟbũ hoc in quo homine
ponimus. opinor in eo: in quo tanta possessio est: vt ad
liberaliter viuendũ facile contentus sit qui nihil q̃rit
nihil appetat: nihil optet ãpli⁹: aĩm⁹ ꝛ oportet tuus se
iudicet diuitem non hoĩm sermo neqʒ possessiones tue.
Qui nihil deesse sibi putat: nihil curat ãplius satiat⁹
est. aut etiã cõtentus pecunia. ɔcedo diues est. sin autẽ
ꝑptẽ auiditatẽ pecũie nullũ questũ turpẽ putas cũ isti
ordini ne honest⁹ quidẽ pssit esse vllus. Si quottidie
fraudas. decipis. poscis. pacisceris. aufers. eripis. si
socios spolias erariũ expillas. Si testamẽta expectas
aicoꝝ q̃dẽ: atqʒ ipse supponis: hec vtꝝ abũdant is aut
egẽtis signa sunt: aĩm⁹ hoĩs diues nõ arca appellari so
let quãuis illa plena sit. dũ te inanẽ videbo: diuitem nõ
putabo. ꝛ. n. ex eo quãtũ cuiqʒ satis est: metiunt̃ hoies

diuitiarū modū: filiā quis habꝫ: pecunia opus ē: duas maiore. si plures maiore. ⁊ si vt aiūt Danao q̄nquagin ta sūt filie: tot dotes magnā pecuniā querūt: quātuꝫ.n. cuiqꝫ opus ē: ad id accōmodat͛ vt añ dixi diuitiaꝝ mo dus Qui igit͛ nō plures filias sed īnumerabiles cupidi tates habuerit: q̄ breui tp̄e magnas capias exhaurire possint hūc quomō ego appellabo diuitē / cū ip̄e egē se sentiat Multi.n. audieīt ex te cū diceres neminē eē di uitē nisi q̄ exercitū alere possꝫ suis fructibus: qđ P.R. tātis vectigalib⁹ iāpridē vix pōt ꝯtigere Ergo h̄ ꝓpoī to añq̄ꝫ eris diues añq̄ꝫ tibi ex tuis possessioibꝫ tatū re sitiat͛. vt exeo tueri sex legiones ⁊ magna equitum et peditū auxilia possis. Jam fateris igit͛ nō esse te diuitē cui tm̄ desit vt expleas id qđ optas. Itaqꝫ istā paupta tē vel poti⁹ egestatē / aut mēdicitatē tuā nūq̄ꝫ obscure tulisti: nā vt iis q̄ honeste rē q̄rūt mercaturis faciendis opis dādis publicis sumēdis itelligim⁹ op⁹ esse q̄sito: sic q̄videt domi tue pariter accusatoꝝ / atqꝫ iudicum cōsotiatos greges: q̄ nocentes / q̄ peccuniosos reos eo dē te autore corruptelā iuditii moliētes q̄ tuas merce dū pactiones i patrociniū intcilas: peccūiaꝝ in cōtōi nib⁹ cādidatoꝝ dimissioēs libertoꝝ ad fenerādas diri piēdasqꝫ puītias q̄ expulsiones vicinoꝝ q̄ latrocinia in agris qui cū seruis cū libertis cū cliētib⁹ societates

qui possessiones vacuas: qui prescriptiones locupletuꝫ
qui sedes municipioꝝ: q̄ illam syllani tēpoꝛe messē recor
detur/ q̄ testamenta subiecta/ qui sublatos homīes/ qui
deniqꝫ oīa venalia/ delectū. decretū alienū/ suā sētētiā
forū domum vocem silentiū. quis hūc nō putet cōfiteri
sibi quesito opus: cui aūt q̄sito opꝰ sit quia vnq̄ hunc
vere dixerit diuitem: ⁊ eīm diuitiaꝝ fructus in copia ē
copiam autē declarat satietas rerū atqꝫ abundantia
quaꝫ tu qm̄ nūq̄ asseq̄re nūq̄ omnino futurus es diues
Meam aūt qm̄ pecūiam ꝯtēnis: ⁊ recte: est. n. ad vulgi
opinionē mediocris: ad tuā nulla: ad meam modica. de
me silebo de te loquar Si cēsenda nobis atqꝫ estimāda
res sit: vtꝝ tādē pluris estimemꝰ pecūiam Pirrhi quaꝫ
Fabricio dabat an cōtinētiā Fabritii qui illā pecuniā
repudiabat: vtꝝ auꝛū samnitū/ an responsū M. Curii
an hereditatē. L. pauli an libertateꝫ Affricani q̄ eiꝰ he-
reditatis Q. Maximo fratri suo partē suam ꝯcessit/ hec
ꝓfecto q̄ sūt sūmaꝝ virtutū potioꝛa pluris estimanda
sunt/ q̄ꝫ illa q̄ sūt membra pecunie: qs igiṫ siq̄dē vt q̄sqꝫ
qd̄ plurimi sit. possideat. ita ditissimꝰ habēdꝰ sit: dubi-
tet qui i virtute diuitie sint: qm̄ nulla possessio nulla vis
auꝛi atqꝫ argēti pluris q̄ꝫ virtus estimāda est O dii im-
mortales/ nō intelligūt homīes q̄ꝫ magnū vectigal sit
parsimonia. Venio. n. iam ad suptuosos/ relinquo istū.

q̄stuosū. Capit ille ex suis p̄diis sexcēta sestertia: ego centena ex meis. Illi aurata tecta in villis et sola marmorea facieti et signa tabulis suppellectilē vestē īfinite ꝯcupiscenti nō mō ad fructū est ille sūptus sed etiam ad fenus exiguus ex meo tenui vectigali detractis sūptibus cupiditatis etiā aliquid redūdabit. vter igitur ditior est: cui deest: aut cui superat: q̄ eget: an qui abūdat: cui possessio que quo maior est eo plus requirit ad se tuēdā: an quis suis viribus se sustinet: Sed quid ego de me loquor qui morū ac temporum vitio aliquantulum etiā ipse fortasse in huius seculi errore versor: M. Manilius patrum nostrorum memoria ne semper. Curios aut lucinios loquamur pauper tandē fuit: habuit eñ ediculas in carinis et fundum in labicano Nos vo ditiores sumus qui plura habemus vtinam quidē essemus sed non estimatione cens⁹: verum victu atq̄ cultu terminatur peccūie mod⁹. Non esse cupidum pecunia est non esse emacem vectigaliū: contentū vero suis reb⁹ esse maxime sūt certissime q̄ diuicie. Etenim si isti callidi rerū estimatores prata et areas quasdam magno estimant. quod ei generi possessionū q̄s noceri non possit quanti estimanda est virt⁹ que nec eripi nec surripi potest: neq̄ incendio: neq̄ naufragio amittitur: nec tempestatū nec temporum perturbatione mu

tat:q̄ prediti q̄ sūt:soli sūt diuites. Soli enim possidēt res et fructuosas et sempiternas: soliq3: qđ est propri um diuitiarū:contenti sūt reb⁹ suis Satis esse putant. qđ est nihil appetūt nllā re egent nichil sibi deesse sē tiūt. nichil reqrūt Improbi aūt homines/et auari. q⁹ niam incertas et in casu positas possessiones habent ꝛ pl⁹ semper appetūt neq3 eorū q̄sq̄ adhuc inuent⁹ est cui qđ haberet: esset satis: non modo non copiosi sūt et di uites. sed etiam inopes et pauperes existimādi sūt.

Laus deo

M. T. Ciceronis Ad M. Brutū Paradoxa parisi⁹ impressa Per Georgiū Mittelhusz et nuper sūma cū diligentia correcta et emendata feliciter expliciūt.

Qui non asuescit virtute dum iuuenescit.
A vitus nescit discedere quando senescit.

